THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper In The Province of Ontario.
PUBLISHED BY
CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD.
251—253 Queen Street West Telephone Adelaide 3907
Subscription Rates $6 PER YEAR, $3.50 SIX MONTHS
Single Copy — 3 cents
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O. Toronto Ont. January 22nd 1913

וויכטיגע פאסירונגען פון דער וואך

מאי איז דער חודש פון קאַנווענשאָנס אין דער אידישער אמעריקע — און היינטיגס יאָהר ווי אַלע פריהערדיגע יאָהרען זענען געהאַלטען געוואָרען אַ גאַנצע רייע פון אַזעלכע קאָנווענשאָנס, קלענערע און גרעסערע.

און צווישען דעם גאַנצען צעטעל פון די דאָזיגע קאָנווענשאָנס, איז באַזונדערס ווערט צו פאַרצייכענען די קאָנווענשאָן פון „אַרבייטער רינג" וועלכע איז פאַריגע וואָך פאַרגעקומען אין ניו־יאָרק.

אויב עס איז דאָ אַ האַפקר פאַרטיי איף דער אידישער נאַס, זענען עס די „יעווסעקעס", די אַזוי גערופענע לינקע, וועלכע זענען פשוטע אומ־פאַראַנטוואָרטליכע האַפקר־זינגען.

איף דער אַלגעמיינער אידישער נאַס האָבען די דאָזיגע מענשען קיין איינפלוס ניט, עס איז זיי אָבער געלונגען טיילווייז צו פאַר־כאַפּען אַ פּלאַץ אין דער אַרבייטער באַוועגונג. און לויט'ן טומעל וואָס ווי מאַכען, און לויט די האַפקר־דיגע מעשים וואָס זיי טוען אָפּ, וואָלט מען געקענט מיינען אַז זיי זענען ווירקליך אַ מאַכט.

וואָס זשע אָבער האָט די לעצטע וואָך באַוויזען?

איף דער קאָנווענשאָן פון „אַרבייטער רינג", האָבען זיי „קוים קאָנ־טראָלירט אַרום צוזאַנציג־פינף אין צוואַנציג פּראָצענט פון די דעלעגאַ־טען, און דאָס צייגט אויבערגענומען, אַז די דאָזיגע מענשען טומלען טעהר, וויפיעל זיי זענען באַמאַכט אין דער ווירקליכקייט.

און איך די דאָזיגע קליינע צאָהל וואָלט נאָך קלענער געוועזען, ווען זיי וואָלטען ניט געשטיצט געוואָרען פון מאַסקווע.

* * *

אַ וויכטיגער אידישער צוזאַמענפאָהר איז אויך געוועזען אין פאַריז, מיר מיינען די קאָנווענשאָן פון די צוגענומען־אַקטיוויסטען, די אַזוי גע־רופענע זשאַבאָטינסקי גרופּע.

זיי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט אין די נייעס. האָט יענער צו־זאַמענפאָהר, אַבוואָהל קליין אין צאָהל, אָנגענומען אַ גאַנצע רייהען פון באַשלוסען, זיי אַ מאַסען־אימאָנסטראַציע פון אידען קיין פאַלעסטינע, אַז דער עבר הירדן זאָל אַריינגענומען ווערען אין'ס מאַנדאַט, און אַז דער הויך־קאָמיסאַר זאָל ערוועהלט ווערען מיט דער צושטימונג פון דער צי־ניסטישער אָרגאַניזאַציע.

דאָס זענען אַלץ גאַנץ וויכטיגע באַשלוסען. אָבער מיר האָבען מורא, אַז ד ע ר ו י י ל קענען עס מעהר ווי נאָר באַשלוסען ניט זיין.

* * *

אַ שעהנעס גרוס פון ארץ ישראל. האָבען מיר לעצטע וואָך איך באַקומען דורכ'ן פראַנצויזישען רב־חכולל. צוריקקומענדיק פון דאָרטען, האָט ער ערקלעהרט פאַר אַ פאַרטרעטער פון דער „איטאַ":

„כאָטש עס איז אומזעגלעך צו באַזעצען איצט אַלע אידען אין פאַלעסטינע, פונדעסטוועגען כין איך זעהר אָפּטימיסטיש אַז פאַלעסטינע וועט ווערען פון אידישען לעבען פון איבער דער גאַנצער וועלט. מיט נייע דורות פון אידישע פּויערים, אַרבייטער, איז די צוקונפט פון פאַ־לעסטינע אַ זיכערע".

מיט עטליכע יאָהר פריהער, וואָלט אַ רב הכולל פון פראַנקריין ניט אַזוי גערעדט.

* * *

נאָך אַ פאָר טעג, און דייטשלאַנד'ס ניי־ערוועהלטער פּרעזידענט, הינדענבורג, דאַרף פאַרנעהמען זיין פּלאַץ, אָבער די דייטשע סאָציאַליס־טען האָבען אַרויסגעבראַכט קלאָגען געגען זיין ערוועהלונג. און מען קען נאָך ניט וויסען דעם רעזולטאַט פון זיערע ענטוויקלונג. אַבוואָהל עס ווייזט אויס צו זיין זיכער, אַז הינדענבורג וועט מסתמא איינגעשטאַיירען ווערען, און פאַרנעהמען זיין אַמט.

מעשה הינדענבורג און טראַצקי'ס צוריקקומען קענען פאַרבעצענט ווערען פאַר צוויי פון די וויכטיגסטע פּאָליטישע פאַסירונגען פון לעצטער וואָך, פאַסירונגען וועלכע זענען נאָך פאַרשטאַרקט געוואָרען סוף וואָך מיט אַ ידיעה, אַז גענעראַל זינאָוויעוו, לעאָן טראַצקי'ס ביטערסטער שונא איז אָפּגעפאָהרען פון מאַסקווע קיין קאַזקאַז. וואו ער וועט פאַרבלייבען אַ לענגערע צייט.

עס קומט אין דער פאָרמע פון אַ בערלינער טעלעגראַמע, אין עס ווערט אָנגעזאָגט, אַז ער איז קראַנק, אָבער אויב די ידיעה איז אמת, איז זיין אָפּפאָהר, וואָס פאַלט צוזאַמען מיט טראַצקי'ס צוריקקומען, מעהר ווי אַ געוועהנלעכע קרענק.

אויב עס זאָל אמת זיין, קען מען ערוואַרטען אַזעלכע קראַנקהייט־ידיעות אויף וועגען די איבערגיג פון דער גרופּע.

* * *

אין אונזער אייגענער קאַנאַדע, האָבען אויך די יאָך פאַסירט אַ דייע זאַכען פון גרויסער פּאָליטישער וויכטיגקייט. באַזונדערס איז איב־ערעסאַנט דער רעזולטאַט פון'ס פראַגרעסיווען קאָקוס. וואָס האָט ווי־דער ערוועהלט פאַרק'ן אַלס פיהרער. אָבער דערפאַר געצאָוואָגען דעם „וואָיס" צו רעזיגנירען.

מען האָט אַלע מאָהל אין פּאָליטישע קרייזען געדעדט וועגען די פראַגרעסיווען ווי אַן איינהייטליכע גרופּע. פריהערדיגע פאַסירונגען האָ־בען שוין אָבער באַוויזען, אַז עס איז ווייט פון דעם, און דער קאָקוס פון לעצטער וואָך האָט עס ווידער באַשטעטיגט.

די פראַגרעסיווע גרופּע איז ווייט פון צו זיין אַן איינהייטליכע, און דאָרובער קען מען קיינטאָהל ניט וויסען, וואָס זי שטעלט פאַר מיט זיך צי זי איז מיט דער רעגירונג אדער געגען דער רעגירונג. צי זי דאַרף פאַר־רעכענען ווערען אַלס אָפּאָזיציע אדער ניט.

אַ וויכטיגע פאַסירונג אין דער לעצטער קאַנאַדער וואָך איז איך געוועזען דער אָפּגעשטעלטער קאַמף צווישען דער רעגירונג פון בריטיש קאָלאָמביאַ און די דוכאָבאָרען, אַ קאַמף, אַרום דער שול־פראַגע.

די דוכאָבאָרען זענען פון די בעסטע קאָלאָניסטען אין לאַנד, און עס איז צייט, אַז מען זאָל זיי בעסער באַהאַנדלען, ווי מען באַהאַנדלט זיי.

היינט פאַלקס פאַראיין וואָהלען

דער פאַלקס פאַראיין איז שוין אַריבער דעם ערשטען צעהנדליג יאָהרען, און איז שוין געוואָרען אַ תושב אויף אַנזער אידישער נאַס. עס איז פיליכט ניטאָ היינט קיין איינציג אידיש הויז אין שטאָדט, וועלכעס איז ניט געקומען אין באַריהרונג מיט דער תילפּס אינסטיטוציע. מיט'ן פאַלקס פאַראיין, און אַ וואָהלען פאַרזאַמלונג ביים פאַראיין מיינט ווערק־ליך אין אינטערעס פאַר די חונדערטער מיטגלידער, וועלכע זענען אין פאַראיין אָנגעשאָסען.

דער פאַלקס פאַראיין איז די אינסטיטוציע פון מאַסענס, צוערשט ווערט הילף געגעבען און נאָכהער אונטערזוכט. דאָס איז די איינציגע הילפס אָרגאַניזאַציע, וועלכע עקזיסטירט אַהן אַ קאָנסטיטוציע, אין אַהן נוזעצען. פאַראַן בלייבט אַיין לאָזונג אין דאָס איז — הילף.

די באַאַמטע פון יענער אינסטיטוציע ברויטערען אויס די אַרבייט ערהרליך, און זייער אַרבייט האָרף ווייטער געטריבען ווערען מיט דעם פיטיגען שוואונג.

פון ירושלים איבער יריחו צום ירדן.

פון מ. א. טענענבלאַט.

ארץ ישראל האָט גוואַלדיג שעהנע לאַנדשאַפטען. פאַראַן אַזעלכע רייצענדע מאָלערישע פאַרטיעס, וואָס דאָס געוועהנ־ליכע מענשליכע אויג איז קיינמאָל ניט פעהיג אויפצונעהמען די איבערוועלטי־גענדע שעהנקייט.

דאָס לאַנדשאַפטליכע בילד פון ירושלים ביז יריחו צום ים המלח און צום ירדן וואַרפט אַרויף אַ מין בשוף פון וועל־כען מען קאָן זיך קיינמאָל ניט באַפרייען. געפאָהרען מיט מיר אַ פריינד, וועלכער האָט אַן ערך צעהן יאָהר געוואוינט אין דער שווייץ און דאָרט געזעהן אַלע וואונ־דערבאַרע זעהנסווירדיגקייטען פון דאָזי־גען גאָט געבענשטען רייצענדען אייראָ־פּעאישען שטיק נאַטור. פיעלע זעהר שעה־נע פונקטען אין ארץ ישראל האָבען דאָרום מיין פריינד ניט שטאַרק געריהרט. די שווייץ האָט אויך אַזעלכע לאַנדשאַפטען וועגען דעם אַליין אין ניט אַזוי כדאי צו לויפען פון אייראָפּאַ קיין אַזיען, אין דער מדבר אריין. אָבער דאָס שטיק נאַטור פון ירושלים ביז'ן ים המלח האָט אונז אַלעמען אַזוי פאַרכאַפּט, אַז נאָך אויס'ן צוריק וועג קיין ירושלים זענען מיר געזעסען ווי פאַר־כשוף'טע. די נאַנצע געזעלשאַפט האָט געשוויגען. די איינען זיינען שיעור פאַר־שטאַרט געוואָרען פון ניט אויסהערענדי־גען פאַרכאַפּען דיג אין דאָזיגען עטליכען שטיק מאָלערישער לאַנדשאַפט, וועלכע האָט ניט איהר גלייכען אין דער גאַנצער וועלט.

ארץ ישראל האָט פיע' שעהנע איי־גענאַרטיגע בערג. כעגשליכע הענט האָבען דאָרט וועגיג געפינסטערט. די זון, דער רעגען און די ווינטען האָבען פאַרגאַנ און פריי נעהערשט איבערגאַנג בכלל און איבערן בערט. נאַטור און עלע־מענטען האָבען טויזענדער יאָהרען אַרומ־געשפּאַנען אַלע אידען מעגלעכע מגיעות און אַפילו אַהן מענשליכען כאַ־טראַל. אין דער נאָהענט פון קדר יהודה, וואו דער שטורם איז פריי און דער רעגען ניסט זיך נאָר אַהין, וואו דער שטורם און ווינט באַפעהלען, און אַז דער געבערג אָנגענומען אין'ס מאַנדאַט, וועלכע זאָן, רוכט זיך, געפאָרמירט ווערען נור דורך פיינסטער און צאַרטסטער קינסטלע־רישער האַנט.

בערג מיט אַזעלכע פאַלרען, מיט אַזעל־כע צאַרט געשניטענע לינעס מיט אַזעל־כע משונה'דיגע קנייטשען ווי נעפאַלדער וועטע ריזיגע פרוכט'ן פאַר קינסטלערישע דעקאָראַציעס. אַזעלכע בערג, וואָס יע־דער בארג ווייזט אויס צו זיין געקנייטשט און נעפאַלדעוועט אין אַן אַנדערן טייל, אָבער אַליין סימעטריש און אַלץ האַרמאָ־ניש, גלייך ווי אין אַלעמען וואָלט געווען אַ באַשטימטער זין, אַ באַשטימטע קינסט־לערישע אידעע צו פאַראייניגען אַלע די איינצעלנע בארג בערג געפיכער אין איין האַר־מאָנישע נאַטור טעפּעל פונקט אויף דער רענען פון יהודה אין בנימין אַלס סימ־באַל פון דער געטליכער האַרמאָניע, וואָס האָט רעגירט און נעהערשט איבער די ביידע שבטים, ניט קוקענדיג אויף דעם אייביגען אויסערליכען קאַמף, וועלכע יהודה און בנימין האָבען געפירט צווי־שען זיך די נאַנצע צייט פון מכירת יוסף ביז צום בית שני.

אמת, יהודה האָט זיך אויף זייגע חויכע בערג נעמוזט פיהלען חעכער און ערהיבער ווי בנימין. די הרי בנימין לי־גען נידריגער און הב נאַטור אליין האָט עמוזט ענטוויקלען ביי די בני יהודה ראָס געפיהל פון העכסטער מאַכט, אָבער די באַצויבערענדע שעהנקייט פון די הרי בנימין, דער אייגענטליכער ריין פון די ראָזיגע בערג האָט געמוזט ענטוויקלען ביים שבט בנימין אַ גוואַלדיגען שטאָלץ, אַ גוואַלדיגען מיינערשטאָלץ אין דער גאַנצער וועלט.

ארץ ישראל האָט פיע' שעהנע איי־גענאַרטיגע בערג. כעגשליכע הענט האָבען דאָרט וועגיג געפינסטערט. די זון, דער רעגען און די ווינטען האָבען פראַנק און פריי נעהערשט איבערגאַנג בכלל און איבערן בערט. נאַטור און עלע־מענטען האָבען טויזענדער יאָהרען אַרומ־געשפּאַנען אַלע אידען מעגלעכע מגיעות און אַפילו אַהן מענשליכען כאַ־טראַל. אין דער נאָהענט פון קדר יהודה, וואו דער שטורם איז פריי און דער רעגען ניסט זיך נאָר אַהין, וואו דער שטורם און ווינט באַפעהלען, האָט דער געבערג אָנגענומען אין'ס מאַנדאַט, און אַז דער הויך־קאָמיסאַר זאָל ערוועהלט ווערען מיט דער צושטימונג פון דער צי־ניסטישער אָרגאַניזאַציע.

דאָס זענען אַלץ גאַנץ וויכטיגע באַשלוסען. אָבער מיר האָבען מורא, אַז ד ע ר ו י י ל קענען עס מעהר ווי נאָר באַשלוסען ניט זיין.

* * *

אַ שעהנעס גרוס פון ארץ ישראל. האָבען מיר לעצטע וואָך איך באַקומען דורכ'ן פראַנצויזישען רב־חכולל. צוריקקומענדיק פון דאָרטען, האָט ער ערקלעהרט פאַר אַ פאַרטרעטער פון דער „איטאַ":

„כאָטש עס איז אומזעגלעך צו באַזעצען איצט אַלע אידען אין פאַלעסטינע, פונדעסטוועגען כין איך זעהר אָפּטימיסטיש אַז פאַלעסטינע וועט ווערען פון אידישען לעבען פון איבער דער גאַנצער וועלט. מיט נייע דורות פון אידישע פּויערים, אַרבייטער, איז די צוקונפט פון פאַ־לעסטינע אַ זיכערע".

מיט עטליכע יאָהר פריהער, וואָלט אַ רב הכולל פון פראַנקריין ניט אַזוי גערעדט.

* * *

נאָך אַ פאָר טעג, און דייטשלאַנד'ס ניי־ערוועהלטער פּרעזידענט, הינדענבורג, דאַרף פאַרנעהמען זיין פּלאַץ, אָבער די דייטשע סאָציאַליס־טען האָבען אַרויסגעבראַכט קלאָגען געגען זיין ערוועהלונג. און מען קען נאָך ניט וויסען דעם רעזולטאַט פון זייער ענטוויקלונג. אַבוואָהל עס ווייזט אויס צו זיין זיכער, אַז הינדענבורג וועט מסתמא איינגעשטאַיירען ווערען, און פאַרנעהמען זיין אַמט.

מעשה הינדענבורג און טראַצקי'ס צוריקקומען קענען פאַרבעצענט ווערען פאַר צוויי פון די וויכטיגסטע פּאָליטישע פאַסירונגען פון לעצטער וואָך, פאַסירונגען וועלכע זענען נאָך פאַרשטאַרקט געוואָרען סוף וואָך מיט אַ ידיעה, אַז גענעראַל זינאָוויעוו, לעאָן טראַצקי'ס ביטערסטער שונא איז אָפּגעפאָהרען פון מאַסקווע קיין קאַזקאַז. וואו ער וועט פאַרבלייבען אַ לענגערע צייט.

עס קומט אין דער פאָרמע פון אַ בערלינער טעלעגראַמע, אין עס ווערט אָנגעזאָגט, אַז ער איז קראַנק, אָבער אויב די ידיעה איז אמת, איז זיין אָפּפאָהר, וואָס פאַלט צוזאַמען מיט טראַצקי'ס צוריקקומען, מעהר ווי אַ געוועהנלעכע קרענק.

אויב עס זאָל אמת זיין, קען מען ערוואַרטען אַזעלכע קראַנקהייט־ידיעות אויף וועגען די איבערגיג פון דער גרופּע.

* * *

אין אונזער אייגענער קאַנאַדע, האָבען אויך די יאָך פאַסירט אַ דייע זאַכען פון גרויסער פּאָליטישער וויכטיגקייט. באַזונדערס איז איב־ערעסאַנט דער רעזולטאַט פון'ס פראַגרעסיווען קאָקוס. וואָס האָט ווי־דער ערוועהלט פאַרק'ן אַלס פיהרער. אָבער דערפאַר געצאָוואָגען דעם „וואָיס" צו רעזיגנירען.

מען האָט אַלע מאָהל אין פּאָליטישע קרייזען געדעדט וועגען די פראַגרעסיווען ווי אַן איינהייטליכע גרופּע. פריהערדיגע פאַסירונגען האָ־בען שוין אָבער באַוויזען, אַז עס איז ווייט פון דעם, און דער קאָקוס פון לעצטער וואָך האָט עס ווידער באַשטעטיגט.

די פראַגרעסיווע גרופּע איז ווייט פון צו זיין אַן איינהייטליכע, און דאָרובער קען מען קיינטאָהל ניט וויסען, וואָס זי שטעלט פאַר מיט זיך צי זי איז מיט דער רעגירונג אדער געגען דער רעגירונג. צי זי דאַרף פאַר־רעכענען ווערען אַלס אָפּאָזיציע אדער ניט.

אַ וויכטיגע פאַסירונג אין דער לעצטער קאַנאַדער וואָך איז איך געוועזען דער אָפּגעשטעלטער קאַמף צווישען דער רעגירונג פון בריטיש קאָלאָמביאַ און די דוכאָבאָרען, אַ קאַמף, אַרום דער שול־פראַגע.

די דוכאָבאָרען זענען פון די בעסטע קאָלאָניסטען אין לאַנד, און עס איז צייט, אַז מען זאָל זיי בעסער באַהאַנדלען, ווי מען באַהאַנדלט זיי.

„איך בין שטאַרק געפאַלאָנט געוואָרען מיט שמערצען אין רוקען"

מר. אלפרעד מעקניעל, טשאַעל ראַק, אַלטאַ., שרייבט:

"אין פאַרלויף פון ווינטער פון 1920 און 1621 בין איך זעהר שטאַרק געפאַלאָנט געוואָרען מיט שמערצען אין מיין רוקען און האָב די גאַנצע צייט געפיהלט מיעהר און נידעריגשלאָגען. באַזונדער ביינאַכט בין איך באַאומ־רוהיגט געוואָרען מיט אַפּטען לאַזען דאָס "וואַסער", און מאַנכע נעכט האָב איך באַדאַרפט אויפשטעהן כמעט אַלע שטונדע. איך האָב ענד־ליך אָנגעפאַנגען איינגעהמען דאָקטאַר טשיים'עס קידני ליווער פּילס, און זיי האָבען פאַרלייכטערט מיין צושטאַנד נאָך איידער כ'האָב געענדיגט אויס־נעהמען די ערשטע באַקס. איך פיהל בעסער דיזען זומער, און כאָטש איך ווער אַלט 67 יאָהר, פּונדעסטוועגען קאָן איך אַרבייטען אָהן אירגענד־וועלכער מאַטעריניש."

35 ס. אַ באַקס פאַר 35 פּילען, עדמאַנסאָן, בייטש און קאָמ., לימ.

„הבימה" וועט אויפ־פיהרען שלום עליכמס „מבול" פאַר פילם קאַ.

מאָסקווא, (איטאַ).

די סאָוועטישע פילם קאָמפּאַניע „פּראָלעטאַקינאָ" האָט געשלאָסען אַז אָפּמאַך מיט דעם מאָסקווער טעאַטער „הבימה", אויפצופיהרען אַ מואַוי לויט דעם ראָמאַן פון שלום עליכם „דער מבול". אין וועלכען עס ווערט באַשריבען די עפּאָכע פון דער רוסישער רעוואָלוציע אין 1905.

די מואַוי וועט געוויזען ווערען ביי דעם צוואַנציג יעהריגען יובילעאום פון דער ערשטער רעוואָלוציע וואָס וועט גע־פייערט ווערען קומענדיגן יאָהר.

דעם 1־טען יוני פאָהרט די גאַנצע טרופּע פון „הבימה" אַרויס קיין לענינ־גראַד, אונטער דער אָנפיהרונג פון איהר דיריעקטאָר ה'. נ. צמח, וואו עס וועלען אַראָפּגענומען ווערען סצענעס פון דעם „רויטען זונטאָג", פון דעם 9־טען יאָ־נואַר, ווען דער גלח גאַפּאָן האָט געפיהרט די אַרבייטער צו ניקאָלאַי'ס פּאַלאַץ בע־טען פרייהייט, אויף וואָס מען האָט גע־ענטפערט דאָר מיט קייזען.

די אַרבייט אין לענינגראַד וועט גע־דויערען אַ מאָנאַט צייט. פון דאָרטען וועט די טרופּע אַרויספאָהרען אַף דער ווייט־טערדיגע פילם אַרויסטרעטונגען פאַר דער וועלבער פילם קיין מינסק, סלוצק, בער־דיטשעוו, און אַנדערע שטעדט פון גע־וועזענעם אידישען תחום המושב. די גאַנצע אַרבייט וועט פאַרענדיגט ווערען צום 1־טען אויגוסט.

דעם 15־טען אויגוסט וועט די „הבימה" אַרויספאָהרען אויף אַ טור קיין אייראָפּאַ און וועט שפּיעלען אין 27 שטעדט פון פּוילען, ליטאַ, לאַטוויאַ, דייטשלאַנד, עסטרייך, האָלאַנד, ענגלאַנד און פראַנקרייך.

דער „מבול" וועט זיין די ערשטע זאַך אויפצופיהרען אין סאָוויעט רוסלאַנד. אויף דעם פאַרשלאָג פון נ. צמח, דער דיריעק־טאָר פון דער „הבימה" איז דער באַ־אַמטער אידישער קאָמפּאַזיטאָר, מיל־נער, איינגעלאַדען געוואָרען צו שרייבען אַן דעם „מבול" סאָפּעיעלע מוזיק, אונ־שער וועלכע די מואַוי וועט אומעטום גע־ווינען ווערען. אַלס מאָלער און דעקאָ־ראַטאָר איז איינגעלאַדען געוואָרען דער אידישער קינסטלער, פאַלק.

קריסטליכע קאָלאָניע אין גאַ־ליציען בעט אידען זיי העל־פען איבערפאָהרען קיין פאַלעסטינע

לעמבערג, (איטאַ).

דער היגער פאַלעסטינער אַמט האָט געקראָגען אַ קאָלעקטיווע ביטע פון אַ קריסטליכע קאָלאָניע אין מזרח גאַליציע וועגען העלפען איהר אַרויספאָהרען קיין ארץ ישראל, צו שאַפען דאָרטען אַ קאָ־לאָניע. עהנליכע ביטעס קומען אויך אָן אין פאַלעסטינער אַמט פון איינצעלנע קריסטען, וואָס ווילען פאָהרען אַלס אַראַניסטען.

זאָפאַרטיגע הילף נויטיג פאַר מיינערס

ביי אַ קאָנפערענץ, וואָס איז אָפּגע־האַלטען געוואָרען פון די פאַרשטעהער פון איינינע קריסטליכע הילפס־אָרגאַני־זאַציעס, איז באַשלאָסען געוואָרען צו אַר־בייטען אַן אַקטיווע טעטיגקייט צו העל־פען די אַרעמע און הונגער ליידענדע מיי־נערס פון קייפ־בראָטאָן.

(איטאַ).

„בין שטאַרק געפאַלאָנט געוואָרען מיט שמערצען אין רוקען"

מר. אלפרעד מעקניעל, טשאַעל ראַק, אַלטאַ., שרייבט:

"אין פאַרלויף פון ווינטער פון 1920 און 1621 בין איך זעהר שטאַרק געפאַלאָנט געוואָרען מיט שמערצען אין מיין רוקען און האָב די גאַנצע צייט געפיהלט מיעהר און נידעריגשלאָגען. באַזונדער ביינאַכט בין איך באַאומ־רוהיגט געוואָרען מיט אַפּטען לאַזען דאָס "וואַסער", און מאַנכע נעכט האָב איך באַדאַרפט אויפשטעהן כמעט אַלע שטונדע. איך האָב ענד־ליך אָנגעפאַנגען איינגעהמען דאָקטאָר טשיים'עס קידני ליווער פּילס, און זיי האָבען פאַרלייכטערט מיין צושטאַנד נאָך איידער כ'האָב געענדיגט אויס־נעהמען די ערשטע באַקס. איך פיהל בעסער דיזען זומער, און כאָטש איך ווער אַלט 67 יאָהר, פּונדעסטוועגען קאָן איך אַרבייטען אָהן אַרגענד־וועלכער מאַטעריניש."

35 ס. אַ באַקס פאַר 35 פּילען, עדמאַנסאָן, בייטש און קאָמ., לימ.

דר. מ'שיים'עס קידני ליווער פּילס

„געלט

THE DOMINION BANK
ESTABLISHED 1871

האַלט די היים ריין

זשילעט'ס ריינינג פּלייך לאַי איז די ערשטע הילף פאַר הויז־סאַניטאַציע. קיין פאַר הויז־סאַניטאַציע. קיין זאַך קען זיך ניט פאַרגלייך־כען פאַר ריינינגען סינקס, דריינס, פּעטע געשיר, פלאָרס א.א.וו. קריגט אַ קען פון אייער גראָסער. עס וועט אייך שפּאָרען פיעל שווערע אַרבייט.

GILLETT'S
100% PURE FLAKE
LYE